

ÜST GASTROİNTESTİNAL SİSTEM KANSERLİ OLGULARDA ALFA FETOPROTEİN DEĞERLERİ

Dr. Ahmet YILDIZ (x)

Dr. Alaattin YILDIZ (xx)

Dr. Mehmet GÜNDOĞDU (xxx)

Dr. Arif YILMAZ (xxxx)

ÖZET :

Üst Gastrointestinal şikayetlerle fakültemizin İç Hastalıkları Anabilim Dalı'na müracaat eden, muayene sonucu tarafımızdan endoskopik ve biyopsik tetkikler yapılarak kendilerinde özafagus veya mide kanseri olduğu belirlenen 10'u kadın, 18'i erkek toplam 28 vak'a çalışma kapsamına alındı. Bu vak'aların 5'inin özofagusunda ve 23'ünün de midesinde malign lezyon mevcuttu. Gastrik neoplazmlı vak'aların 10'unda (% 43) özafagus neoplazmlı vak'aların ise 2'sinde (%40) kan alfa fetoprotein (AFP) pozitif olarak belirlendi, Kaynaklar ışığında bulgular tartışıldı.

GİRİŞ :

Son yıllarda gelişen ve elde edilen teknik yöntemler sonucu fetal ve plasental antijenler içinde eniyi araştırılan ve tanınan Alfa-fetoprotein (AFP) antijeninin olduğu bilinmektedir. Yapılan İntrauterin çalışmalar sonucu bunun protein yapısında bir antijen olup, organizmada taşıyıcı görev yaptığı düşünülmektedir. Tüm çalışmalara rağmen bugün dahi AFP'nin biyolojik işlevinin ne olduğu tam olarak bilinmemektedir. İntrauterin hayatta AFP'nin esas yapım yerinin karaciğer organı olmakla birlikte, mide ve ince barsak duvarı, pankreas ve dalakta da bulunabilmektedir. Sağlıklı normal kişide ortalama 3 ng/ml kadar bulunan AFP' gebeliğin özellikle 3. ve 4. aylarında fetus kanında ve organlarında hızla artarak maksimum düzeylere ulaşır. Doğumdan sonra ise yaşavaş yavaş azalarak çocuk 4-5 yaşına vardığında normal erişkin düzeyine düşer (1,2,3,4).

---

x Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr.
xx İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Araştırma Görevlisi.
xxx Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. Doç. Dr.
xxxx Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Öğ. Üyesi. Yrd.Doç.Dr.

Yapılan çalışmalarda 15-20 haftalık bir fetus karaciğerinin dakikada 18-20 ng kadar AFP salgılayabildiği saptanmıştır. Prematüre doğan bebeklerin kordon kanlarında, Rh uyumsuzluklarında, Fetüstaki konjenital nefroziste ve fetal malformasyonlarda kan A.F.P. düzeylerinde anlamlı ölçüde yükselmelerin olduğu belirlenmiştir (1,2,5).

Fetusun gelişimi sırasında meydana gelen proteinin, serum albuminin ilk şekli olduğu, hüneral ve hüneresel bağışıklığı baskıladığı, büyümeu uyardığı, lenfosit transformasyonunu düzenlediğı, hormon bağlayıcı ve taşıyıcı görevler yaptığı düşünölmektedir (6,7).

GEREÇ VE YÖNTEM

Faköltemizin İç Hastalıkları Anabilim Dalı'na müracaatla endoskopik ve histopatolojik yöntemlerle kendilerinde üst gastrointestinal kanser olduğu belirlenen 10'u kadın, 18'i erkek toplam 28 vak'a çalışmamız kapsamına alındı. Vak'aların 1'i poliklinik hastası idi. Diğer 27 vak'a kliniğimize yatırılarak tetkik edildi. Her hastaya Özařago gastroduodenoskopik inceleme yapıldı. Her hastadan transendoskopik biyopsi yapılarak histopatolojik inceleme ile endoskopik tanı kanıtlandı. Biyopsi örnekleri Faköltemizin Patoloji Anabilim Dalında değerlendirildi. Çalışmamızda endoskopik tetkik için Olympus marka G.İ.F.D2 ve G.İ.F-D3 fiberoptik panendoskoplar uygulandı. Çalışmada elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, kontrol grup olarak, yine Anabilim Dalımızda lenfomalı hastalar üzerinde yapılan benzer bir çalışmadaki 15 sağlıklı kişi kullanıldı. Çalışmamızda, bazı laboratuvar imkânsızlıklar nedeni ile A.F.P. tayininde latex-aglutinasyon yöntemi kullanılarak ve normal değer baz alınarak, sonuçlar pozitif ve negatif olarak değerlendirildi.

BULGULAR

Uygulanan endoskopik ve histopatolojik yöntemlerle kendilerinde üst gastrointestinal malign lezyon olduğu belirlenen 10'u kadın (% 36), 18'i erkek (%64), toplam 28 vak'a çalışma kapsamına alındı. Vak'alardaki yaş ortalamaları kadın hastalarda 54, erkeklerde 57 idi. 5 Vak'ada (% 18) özofagusta, 23 Vak'ada (% 82)'da midede malign lezyon mevcuttu.

TABLO I

KANSERLİ OLGULARIN ORGAN VE CİNSLER ARASI DAĞILIMI

ORGANLAR	KADIN	CİNSLER		TOPLAM	
		%	ERKEK		%
ÖZAFAGUS-CA	2	40	3	60	5
MİDE-CA	8	35	15	65	23
TOPLAM	10	(%36)	18	(% 64)	28

Özafagus kanserli hastaların 2 sinde (% 40), gastrik kanserli hastaların 10' unda (% 43) ve toplam 12'sinde (% 43) AFP tetkiki pozitif olarak saptandı.

TABLO II

KANSERLİ OLGULARDA ALFA-FETOPROTEİN DEĞERLERİ

ORGANLAR	VAK'A SAYISI	ALFA FETOPROTEİN			
		POZİTİF	%	NEGATİF	%
ÖZAFAGUS-CA	5	2	40	3	60
MİDE-CA	23	10	43	13	57
TOPLAM	28	12	(%43)	16	(%57)
KONTROL GRUP	15	0		15	(%100)

Hasta vak'aların 16'sında (% 57) ve kontrol gruptaki 15 sağlıklı hastanın ise tümünde (% 100) AFP tayini negatif olarak belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Halen günümüzde dahi gerçek biyolojik görevi tam olarak bilinmeyen AFP ninin hümmoral ve hüccescl bağışıklığı,maternal-fetal ilişki de immunoregulator bir görev yaptığı sanılmaktadır. (1,4,6).

Çalışmamızda imkansızlıklar nedeni ile AFP tayinin kalitatif bir yöntem olan "Latex-aglutinasyon" yöntemi ile saptanarak sonuçları pozitif ve negatif olarak değerlendirmek zorunda kaldık. Bu şekilde yaptığımız çalışmada, tablo II'de gözlemlendiğı gibi 28 üst gastrointestinal kanserli vak'anın toplam 12'sinde, diğcr bir değışle % 43'ünde AFP değerleri pozitif olarak bulunmuştur. Mide kanserli 23 vak'anın ise 10'unun kanında A.F.P. pozitif olarak saptanmıştır. Buna karşın, çalışmamızda kontrol grup olarak kullandığımız 15 sağlıklı vak'anın hiç birinde alfafetoprotein pozitif olarak saptanmamıştır. Hasta grupla kontrol grup arasında bu konuda çok anlamlı bir farkın olduğı gözlenmektedir. (p<0,001).

Çayvialle ve arkadaşlarının Radioimmunoassay (RIA) yöntemi ile normal şahıslar üzerinde, karaciğcr metastaz yapmış ve yapmamış gastro-intestinal kanserli hastalar üzerinde yaptıkları kantitatif çalışmalarda, gruplar arasında belirli ölçüde bir farkın oluştuğunu, ancak bu farklılığın anlamlı ölçülerde olmadığını rapor etmişlerdir (4).

Konu ile ilgili çeşitli kaynaklarda, mide ve barsak kanserleri dışında, Karaciğcrin benign ve malign hastalıklarında, Akciğcr, prostat ve üriner sistem kanserlerinde de alfa fetoprotein düzeylerinde önemli ölçüde artışların olabileceğı belirlenmiştir (3,8).

Değişik tarihlerde, değişik yöntemlerle lenfomalı hastalar üzerinde yapılan çalışmalarda da % 40'a varan pozitif sonuçlar alınmıştır. (3,8).

Kanda belirli ölçülere varan A.F.P.'nin humoral ve sülülür immuniteye etki yaptığı, bu nedenle de malign ve benign hastalıkların oluşum ve gelişmelerinde kolaylık sağladığı düşünülmektedir (4,9).

Çalışmamızda, kadın ve erkek hastalar arasında A.F.P. yönünden anlamlı bir farkın olmadığı Tablo II'de gözlenmektedir. Konu ile ilgili yapılan çalışmalarda da cinsler arası bir farklılıktan söz edilmemektedir.

Mide ve özafagus kanserli hastalarımızda, kan A.F.P.'ninin % 43 oranında pozitif olmasına karşın, kontrol gruptaki olguların hiç birinde pozitif olmayışı, yani % 0 oluşu tarafımızdan çok anlamlı bulunmuştur.

SONUÇ

Elde edilen bu bulgu ve bilgiler nedeni ile, gastrointestinal sistemde malign hastalık düşünülen vak'alarda, ana tanı yöntemleri ile birlikte, hastaların kan A.F.P. düzeylerinin belirlenmesinin de kesin tanıya yardımcı olabileceği kanısına varılmıştır.

SUMMARY

ALPHA-FETOPROTEIN VALUES IN PATIENTS WITH OESOPHAGEAL AND GASTRIC CANCER

Twenty eight patients (18 males) with oesophageal, and gastric cancer were included in this study. The diagnosis was made by endoscopic examination plus biopsy. Of the patients, 5 had malignant lesion in oesophagus and 23 in stomach. In ten patients with gastric neoplasms and in two patients with oesophagus neoplasms, there were positive alpha-fetoprotein values. The findings were discussed on the basis of previous studies on this subject.

KAYNAKLAR

- 1- İmir, T.: Alfa-fetoprotein ayırımı ve çeşiti hastalıkların tanısında kullanılması. Doçentlik tezi. Hacettepe Üniversitesi Ankara 1979.
- 2- Chen, D.S, Sung, J.L.: Relationship of hepatitis B surface antigen to serum alpha-fetoproteine in non malignant disease of the liver. Cancer, 44: 984, 1979.
- 3- Arnaud, JP, Isaac, JP, Wagner, JD, Adloff, M.: Alpha 1 fetoproteine serique et cancers d'gesdif extra-hepatiques J. Chir, 115: 591, 1978.

- 4- Bıyıklı, A, Memik, F., Bozkurt, E., Oktay, İ.: Gastrointestinal sistem kanserlerine Alfa fetoprotein ve İmmunoglobulinler. VI. Türk Gastroenteroloji kongresi, 5: 515. 18. 22-25 Ekim, 1985.
- 5- Guibaund, S., Bonnet, M., etal.: L alpha-fetoproteine dans le sang du cordon. Nouv. Presse Med 4: 409, 1975.
- 6- Catalona, J.M.: Tumor markers in testicular cancer, Urologisc Clinic of North America 6: 614, 1979.
- 7- Sell, S., Sheppard, H.w. Poler, M.: Effect of alpha-fetoproteine on murine immune responses. II. studies on rats, J. Immunol 119: 98, 1977.
- 8- Arnaud, UP., İsaac, JP., Wagner, JD., Adloff, M.: Alpha 1 fetoproteine in serique au cours des cancers digestifs. Nouv. Press Med 7: 2481, 1978.
- 9- Zileli, N., Kosay, S., Şimşek, İ., Bahar, İ.H.: Karaciğer sirozlu Hastalarda Alfa-fetoprotein düzeyleri. VI. Türk Gastroenteroloji kongresi Kitabı S: 363-68, 22-25 Ekim, İzmir, 1985.